

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dany Mazákové a soudců Mgr. Olgy Mičanové a Mgr. Ondřeje Rotta ve věci

žalobkyně: **VIAGEM a.s.**, IČO: 04817320
sídlem Sokolovská 131/86, 186 00 Praha – Karlín

proti
žalovanému: [redacted], narozený [redacted]
bytem [redacted], [redacted]
zastoupený opatrovníkem městem [redacted]
sídlem [redacted]

o zaplacení částky 13 000 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Semilech ze dne 27. září 2023
č. j. 86 C 2/2023 – 41

takto:

- I. Rozsudek okresního soudu **se** v části výroku I, jíž bylo rozhodnuto o lhůtě k plnění, **mění** tak, že žalovaný je povinen povinnost uloženou mu ve výroku I splnit do 12 měsíců od právní moci tohoto rozsudku. Ve zbývajících částech výroku I a ve výroku III se rozsudek okresního soudu **potvrzuje**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Okresní soud napadeným rozsudkem uložil žalovanému zaplatit žalobkyni 13 000 Kč do tří měsíců od právní moci rozsudku (výrok I), zamítl žalobu pro úrok z prodlení v zákonné výši od 23. 12. 2022 do zaplacení z částky 22 000 Kč (výrok II) a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení (výrok III).
2. V odůvodnění rozhodnutí okresní soud uvedl, že žalobkyně před podpisem kupní smlouvy k prodeji spoluvlastnického podílu žalovaného na pozemcích v k. ú. █████ zaplatila na kupní cenu 22 000 Kč. Protože k uzavření kupní smlouvy nedošlo, vzniklo na straně žalovaného bezdůvodné obohacení podle § 2991 odst. 1 o. z., neboť právní důvod pro zaplacení částky 22 000 Kč nevznikl. Žalobkyni bylo po zahájení řízení 27. 3. 2023 vráceno 9 000 Kč, žalobkyně v této části vzala žalobu zpět a okresní soud proto řízení o zaplacení 9 000 Kč zastavil (usnesení Okresního soudu v Semilech ze dne 4. 8. 2023 č. j. 86 C 2/2023 – 31). Okresní soud uzavřel, že žalovaný nadále dluží 13 000 Kč, v této části žalobě vyhověl. Neshledal přitom, že by požadavek žalobkyně na vrácení bezdůvodného obohacení byl v rozporu s dobrými mravy či se jednalo o zjevné zneužití práva ze strany žalobkyně. Uzavřel, že žalobkyně sice o nesvéprávnosti žalovaného věděla z dopisu opatrovníka ze dne 4. 8. 2021, a pokud chtěla v roce 2022 s žalovaným uzavřít kupní smlouvu, mohla přinejmenším předpokládat, že žalovaný i nadále není takového právního jednání schopen, případně si tuto informaci mohla jednoduše u opatrovníka ověřit. Nicméně z odeslání částky 22 000 Kč žalovanému neměla žalobkyně žádný prospěch, naopak tím došlo ke zmenšení jejího majetku, aniž by za to obdržela nějaké protiplnění. Nelze proto hovořit o zjevném zneužití práva podle § 8 o. z. Doplnil, že pokud žalovaný odkazoval na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 527/2020, pak toto rozhodnutí v zásadě hovoří o tom, že není vyloučeno bezdůvodné obohacení osoby s omezenou svéprávností. Pouze výjimečně lze právo na vydání bezdůvodného obohacení získané nesvéprávnou osobou nepřiznat s odkazem na dobré mravy nebo zneužití práva. V daném případě se o žádný prospěch na straně žalobkyně nejednalo, byť se tato i s vědomím o nesvéprávnosti žalovaného pokusila o získání spoluvlastnického podílu na předmětných nemovitostech. Protože však k převodu podílu na žalobkyni nakonec nedošlo, je tato otázka bez významu. Úrok z prodlení podle § 1970 o. z. a § 2 nařízení vlády č. 351/2013 Sb. soud žalobkyni nepřiznal. Žalobkyně nevyzvala k plnění opatrovníka, ale žalovaného a přiznání úroku z prodlení v případě, kdy žalobkyně nejednala s opatrovníkem a zaslala peníze osobě omezené ve svéprávnosti za situace, kdy od něj nezákonně chtěla získat jeho spoluvlastnický podíl, shledal soud nemravným a tedy neplatným podle § 580 odst. 1 o. z. Právo na náhradu nákladů řízení okresní soud žalobkyni nepřiznal, neboť předžalobní výzva nebyla před podáním žaloby zaslána opatrovníkovi, a tudíž je tento projev vůle podle § 570 odst. 2 o. z. neúčinný.
3. Žalovaný v odvolání proti výroku I rozsudku namítal, že okresní soud věc nesprávně právně posoudil. Poukázal na to, že žalovaný byl rozsudkem Okresního soudu v Semilech ze dne 13. 7. 2017 č. j. OP 107/2014-59 omezen ve svéprávnosti tak, že mj. není způsobilý hospodařit s částkou vyšší než 2 000 Kč týdně, uzavírat smlouvy s plněním nad 2 000 Kč a nakládat s majetkem s hodnotou vyšší než 2 000 Kč. Žalobkyně byla dopisem ze dne 4. 8. 2021 opatrovníkem o omezení svéprávnosti žalovaného informována. Odkázal na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10. 7. 2020 č. j. 28 Cdo 527/2020-274, dle něhož sice obecně není vyloučeno, aby bezdůvodné obohacení vzniklo i u osoby s omezenou svéprávností, zároveň však Nejvyšší soud konstatoval, že „v zásadě objektivní povaha vztahu z bezdůvodného obohacení jednoznačně nevylučuje, aby výkon práva na jeho vydání byl shledán za určitých okolností odporujícím dobrým mravům“, resp. se může jednat o zneužití práva ve smyslu ust. § 8 o. z. Žalovaný peněžní prostředky, které mu žalobkyně zaslala, již zčásti utratil. Nespotřebované peněžní prostředky byly žalobkyni zaslány. Smyslem institutu omezení svéprávnosti je ochrana osob, jejichž svéprávnost je omezena, a to zejména před

následky jejich vlastních činů. Pokud by měly tyto osoby přijaté peněžní prostředky vracet z titulu bezdůvodného obohacení, právní řád by tak připustil, aby se tyto osoby dostávaly do obtížně řešitelných finančních problémů, což je právě to, před čím je má institut omezení svéprávnosti chránit. V předmětné věci je žalobou uplatněný nárok na vydání bezdůvodného obohacení v rozporu s dobrými mravy, resp. představuje zneužití práva podle § 8 občanského zákoníku a toto nepoživá právní ochrany. V projednávané věci byla žalobkyně informována, že žalovaný je osobou s omezenou svéprávností a přesto mu bez jakéhokoli právního důvodu poslala peněžní prostředky, a proto by měla nést pro ni nepříznivé důsledky s tím spojené. Sám okresní soud uzavřel, že přiznání z úroku z prodlení v případě, kdy žalobkyně nejednala s opatrovníkem a zaslala peníze osobě omezené ve svéprávnosti, kdy od něj nezákonně chtěla získat jeho spoluvlastnický podíl, považuje za nemravné, a tedy takové právní jednání za neplatné dle § 580 odst. 1 o. z. Dle žalovaného je takové jednání neplatné též ohledně uplatněné jistiny. Navrhl, aby odvolací soud změnil napadený rozsudek ve výroku I a žalobu na zaplacení 13 000 Kč zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

4. Odvolací soud po zjištění, že odvolání bylo podáno včas a osobou oprávněnou (§ 201 a 204 odst. 1 o. s. ř.), přezkoumal napadené rozhodnutí, aniž ve věci nařídil jednání, když účastníci s rozhodnutím bez nařízení jednání souhlasili, a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.
5. Z účastníky předložených listinných důkazů a nesporných tvrzení účastníků vyplývá, že žalovanému byla před podpisem kupní smlouvy k prodeji spoluvlastnického podílu žalovaného na nemovitostech v k. ú. ██████████ zaplacená kupní cena 22 000 Kč, k uzavření kupní smlouvy nedošlo a okresní soud proto správně uzavřel, že na straně žalovaného vzniklo bezdůvodné obohacení podle § 2991 odst. 1 o. z., neboť právní důvod pro zaplacení částky 22 000 Kč nevznikl. S ohledem na vrácení části dluhu (9 000 Kč) žalovaným po podání žaloby a částečné zastavení řízení pro zpětvzetí žaloby pro uvedenou částku, žalovaný nadále žalobkyni dluží 13 000 Kč, okresní soud proto správně v této části žalobě vyhověl. Judikatura soudů dovodila, že v případě bezdůvodného obohacení jde o objektivně nastalý stav vyvolaný tím, že bez právem uznaného důvodu došlo k přesunu majetkových hodnot od jednoho subjektu k druhému, bezdůvodné obohacení osoby s omezenou svéprávností není vyloučeno. Současně Nejvyšší soud nevyloučil, že v zásadě objektivní povaha vztahu z bezdůvodného obohacení jednoznačně nevylučuje, aby výkon práva na jeho vydání byl shledán za určitých okolností odporujícím dobrým mravům, event. šlo o zneužití práva ve smyslu ust. § 8 o. z. (k tomu rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10. 7. 2020 sp. zn. 28 Cdo 527/2020 a v něm citovaný rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 11. 2006 sp. zn. 33 Odo 373/2005, nebo usnesení téhož soudu ze dne 6. 5. 2014 sp. zn. 28 Cdo 443/2014 a ze dne 1. 4. 2015 sp. zn. 28 Cdo 2998/2014, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. 4. 2017 sp. zn. 28 Cdo 2880/2016).
6. Odvolací soud ve shodě s okresním soudem neshledal důvodnou námitku žalovaného, že okolnosti projednávané věci odůvodňují závěr o rozporu požadavku žalobkyně na vrácení bezdůvodného obohacení s dobrými mravy či závěr o zjevném zneužití práva ze strany žalobkyně. Žalovaný svou námitku odůvodnil tím, že žalobkyně byla informována o tom, že žalovaný je osobou s omezenou svéprávností a přesto mu bez jakéhokoli právního důvodu poslala peněžní prostředky. V souzené věci, byť žalobkyni bylo, resp. mělo být známo (s ohledem na sdělení opatrovníka žalovaného ze dne 4. 8. 2021), že žalovaný je omezen ve svéprávnosti, k převodu spoluvlastnického podílu nedošlo a žalobkyně žádný prospěch z uvedeného jednání nezískala, naopak to byl žalovaný, kdo předmětné prostředky vybral a zčásti spotřeboval. Nelze mít za opodstatněné námitky žalovaného o neúčinnosti jeho ochrany jako osoby omezené ve svéprávnosti, neboť k samotnému uzavření kupní smlouvy nedošlo a pokud by k němu došlo, byla by stížena neplatností. Odvolací soud proto shledal

rozhodnutí okresního soudu, jímž žalovanému uložil zaplatit žalobkyni 13 000 Kč věcně, správným.

7. Lhůtu k plnění okresní soud stanovil s odkazem na § 160 odst. 1 o. s. ř. tříměsíční s tím, že přihlédl k okolnostem případu. Podle § 160 o. s. ř., uloží-li soud v rozsudku povinnost, je třeba ji splnit do tří dnů od právní moci rozsudku. Soud může určit lhůtu delší nebo stanovit, že peněžité plnění se může stát ve splátkách, jejichž výši a podmínky určí. O prodloužení lhůty k plnění může soud rozhodnout jak na návrh účastníka, tak bez návrhu, pokud to odůvodňují okolnosti souzené věci. Odvolací soud v souzené věci uzavřel, že shora popsané okolnosti případu (žalobkyně ač věděla, resp. vědět mohla, že žalovaný je osobou omezenou ve svéprávnosti, zaslala žalovanému (spolu s návrhem kupní smlouvy) peníze a nejednala s jeho opatrovníkem) s přihlédnutím k ekonomické, sociální a zdravotní situaci žalovaného, který po podání žaloby zčásti žalovanou částku prostřednictvím opatrovníka uhradil, odůvodňují prodloužení lhůty k plnění stanovené okresním soudem na 12 měsíců od právní moci rozsudku, když po žalobkyni současně lze takové prodloužení lhůty k plnění spravedlivě požadovat. Odvolací soud přistoupil k změně určené lhůty na plnění ve snaze poskytnout žalovanému dostatek času ke splnění jeho povinnosti s cílem zabránit vzniku exekučního řízení (tedy vzniku dalších nákladů), to vše se zřetelem k tomu, že žalovaný je ve sporu podstatně slabší stranou (jde o osobu omezenou ve svéprávnosti) a je mu proto třeba přiznat větší míru soudní ochrany.
8. Z uvedených důvodů proto odvolací soud napadený rozsudek změnil ve výroku I toliko v určené lhůtě k plnění a ve zbývající části výroku I a ve výroku III jej jako věcně správný potvrdil (§ 219 o. s. ř.), když neshledal ani pochybení stran nákladového výroku rozsudku. Změnou rozhodnutí pouze v určené lhůtě k plnění nedochází k změně rozhodnutí ve věci samé a není proto třeba nově rozhodovat o nákladech řízení před okresním soudem.
9. Náhradu nákladů odvolacího řízení odvolací soud nepřiznal žádnému z účastníků, když v odvolacím řízení procesně úspěšné žalobkyni žádné náklady řízení nevznikly (§ 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není dovolání přípustné.

Hradec Králové 23. ledna 2024

JUDr. Dana Mazáková v. r.
předsedkyně senátu